

TILSYNS- RAPPORT

Avslag på søknad om akkreditering av fagskoleutdanning

Juss for næringslivet ved Norges Fagakademi
AS

2022

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker rundt 900 eksterne eksperter i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Norges Fagakademi AS, organisasjonsnummer 991 525 831.
Fagskoleutdanningens navn	Juss for næringslivet
Utdanningsform	Stedbasert og nettbasert
Sakkyndige	Olga Gjerald, Tom Aleksander Østensen og Knut Wien
Dato for vedtak	6. januar 2022
NOKUTs saksnummer	21/08408

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Hva søknaden gjelder

Norges Fagakademi AS søkte NOKUT til søknadsfristen 15. september 2021 om akkreditering av *Juss for næringslivet* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er

- 30 studiepoeng
- stedbasert og nettbasert

Fagskolen har søkt om å gi den stedbaserte undervisningen på de følgende studiestedene:

- Oslo
- Trondheim

Innhold

Hva søknaden gjelder	3
1 Vedtak	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	7
2.1 Utdanningens navn	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur	8
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet	9
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse	11
2.5 Omfang og nivå	13
2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	14
2.7 Opptakskrav	14
2.8 Politiattest	17
2.9 Skikkethetsvurdering	18
2.10 Fagmiljø og sensorer	19
Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser	26
Vedlegg 2: Sakkyndige	27

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Juss for næringslivet*, 30 studiepoeng stedbasert og nettbasert undervisning, ved Norges Fagakademi AS er ikke oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor ikke utdanningen.

Følgende krav er ikke oppfylt:

- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b (faginnhold og struktur)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt (læringsutbytte)
- fagskoletilsynsforskriften § 2 andre avsnitt (opptakskrav – realkompetanse)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og tredje avsnitt (fagmiljøets kompetanse)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-5 (sensorenes kompetanse)

I kapittel 2 har vi begrunnet vedtaket.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoletilsynsforskriften) § 47

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 15. september 2021.

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til Klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT – fagskoleutdanning. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak – § 28

- Klagefrist – § 29
- Innholdet i klagen og hvem den skal rettes til – § 32
- Klageinstans – §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig – § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken – § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha et dekkende navn.»

Kravet er at utdanningen skal ha et «dekkende navn». Ordlyden i «dekkende navn» tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen.

Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på.

Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med krav til utdanningens læringsutbytte i den forstand at navnet skal speile utdanningens læringsutbytte. For at kravet skal anses oppfylt må derfor utdanningens navn være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. I dette ligger at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har et dekkende navn, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden navnet *Juss for næringslivet*. I søknadsskjemaet skriver dere at utdanningen gir en «innføring i juridisk metode og begreper» og at utdanningen tar «for seg både selskapsrett, kontraktsrett, krav til økonomi/regnskap, pengekrav, konkurs, arbeidsjuss og personvern».

Vurdering

Vår vurdering er at navnet er tilstrekkelig dekkende for innholdet. Fagene dere beskriver er i kjernen av det vi mener det er behov for av juss i næringslivet. Vi viser for øvrig til våre vurderinger av at utdanningen favner veldig bredt til tross for at den har et omfang på kun 30 studiepoeng (se kapittel 2.4 om overordnet læringsutbytte og 2.5 om omfang).

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

Anbefaling: Vi anbefaler at dere vurderer å konkretisere navnet, ettersom det favner bredt, til tross for at utdanningen er kort.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er «egnet» til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av «egnet» tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte.

Sentralt for dette kravet er utdanningens emner og sammenhengen mellom dem. Emnene og temaene som er relevante for å nå læringsutbyttet må være dekket av faginnholdet i utdanningen. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen.

For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens faginnhold og struktur ikke er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i følgende emner:

- Innføring i juridisk metode, begreper og rettskilder og Avtale- og kjøpsrett (8 studiepoeng til sammen. Det er for øvrig uklart om dette er ett eller to emner.)
- Selskapsrett (8 studiepoeng)
- Regnskap og rapportering (5 studiepoeng)
- Pengekrav og tvangsfullbyrdelse (3 studiepoeng)
- Konkurs (2 studiepoeng)
- Arbeidsmiljø, personvern og GDPR (4 studiepoeng)

Emnene er oppgitt i denne rekkefølgen, og vi legger til grunn at det også er i denne rekkefølgen dere planlegger å tilby emnene.

I søknadsskjemaet, under beskrivelsen av utdanningen, skriver dere at markedet og samarbeidspartnere deres har hatt behov for å styrke «den juridiske kompetansen hos både ledere, ansatte og gründere. Utdanningen er primært rettet mot det private næringsliv.» Videre skriver dere at:

«Emnene er satt sammen på en slik måte at de bygger på hverandre og utfyller hverandre, og i tillegg til innføring i juridisk metode og begreper, tar utdanningen blant annet for seg både selskapsrett, kontraktsrett, krav til økonomi/regnskap, pengekrav, konkurs, arbeidsjuss og personvern. Formålet er at ledere, mellomledere og ansatte skal kunne løse juridiske problemstillinger innenfor rammen av deres kompetanse uten bistand fra jurist, men også vite når kompleksiteten krever at det må innhentes fagpersoner med mer dybdekompetanse innenfor juss. Slike fagpersoner kan være advokater, revisorer, Datatilsynet, Arbeidstilsynet, HR-spesialister etc.»

Dere har søkt om å tilby utdanningen både stedbasert og nettbasert.

Vurdering

Vår vurdering er at utdanningens faginnhold ikke er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet.

Vi viser til kapittel 2.4 om det overordnede læringsutbyttet hvor har vi beskrevet sammenhengen mellom innhold og læringsutbytte mer utdypende. Vi har gjengitt læringsutbytter innenfor kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som vi ikke ser at studentene kan oppnå basert på oversikten over utdanningens faginnhold.

Vi ser også at emnet «Innføring i juridisk metode, begreper og rettskilder» og emnet «Avtale- og kjøpsrett» er oppgitt som to ulike emner, men med uttelling på 8 studiepoeng til sammen. Et emne skal være en resultatbærende enhet, og dere må endre strukturen slik at enten disse to samles til ett emne, ellers må dere oppgi hvor mange studiepoeng studentene får uttelling for etter hvert emne.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

Anbefaling: Vi anbefaler at dere i emnet «Pengekrav og tvangsfullbyrdelse» legger inn litt om foreldelsesloven (hovedregelen om at pengekrav foreldes etter tre år).

Vi anbefaler videre at dere vurderer å nedjustere omfanget på emnet Selskapsrett ettersom dette emnet har et omfang på 8 studiepoeng, noe som utgjør like mye som Innføring i juridisk metode, begreper og rettskilder og Avtale- og kjøpsrett til sammen.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt:

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet.

Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. En del av vurderingstemaet er derfor om samarbeidspartnerne er relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. En annen side av kravet er at fagskolen må ha planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet.

Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at samarbeidet er tilstrekkelig for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at dere har «samarbeidet med en rekke ressurspersoner». Dere nevner at dere har formell samarbeidsavtale med tre advokater ved Magnus Legal, og dere skriver at dere har «partnere i Advokatene Gullaker, Jørgensen & Kirkeby i Horten». Dere skriver at «samtalene har gitt innspill til emnesammensetningen (...), hvilke lover og forskrifter som må ligge i bunnen [og] vektingen av de ulike emnene».

Videre oppgir dere at «samarbeidet vil videreføres gjennom kontinuerlig kontakt i formelle møter og uformell kontakt med samarbeidspartnerne det er inngått avtale med», og at «Det er etablert fagråd med fokus på HR- og jussutdanninger». Dere nevner videre at et av temaene «som kan diskuteres i fagrådet» er «eksisterende utdanningstilbud og studieplaner for å sikre at det faglige innholdet er yrkesrelevant i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene».

Vurdering

Vår vurdering er at samarbeidspartnerne er relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. Samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. I denne vurderingen har vi særlig vektlagt at dere har en formell samarbeidsavtale med Magnus Legal som er et mellomstort advokatfirma innen området juss for næringslivet. Gjennom dette samarbeidet mener vi at dere vil kunne få kunnskap om hvilket juridisk kunnskapsbehov næringslivsaktører har når de ber om advokatbistand. Samarbeidet vil kunne gi dere mulighet til å vurdere hvilke deler

studentene bør få opplæring i. Samarbeidet vil også kunne være nyttig når studentene skal få opplæring i å vurdere i hvilke tilfeller de må søke hjelp fra advokater og andre profesjonelle hjelpere innen juss for næringslivet, (jf. det dere skriver om at studentene må få vite når kompleksiteten krever at det må innhentes fagpersoner med mer dybdekompetanse innenfor juss). Dermed anser vi at dere vil få mulighet til å tilpasse opplæring til det studentene trenger, slik at utdanningen holdes yrkesrelevant.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt:

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

Bestemmelsene stiller krav om hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c.

Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø.

Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første punktum. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2.

Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanning må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket. Vurderingstemaet er om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet.

Videre må læringsutbyttebeskrivelsen være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis dere benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det samlede læringsutbyttet ikke er i tråd med NKR, selvom kvalifikasjonen i seg selv ville kunne være tilstrekkelig for å utøve yrket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningens læringsutbytte er på nivå 5.1 ifølge søknaden.

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er gjengitt i vedlegg 1.

Vurdering

Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene er svært omfattende sett opp mot at studiet kun er på 30 studiepoeng og at opptakskravet er bestått videregående skole, (eventuelt være 23 år og ha realkompetanse). Videre vurderer vi at kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, men de er til gjengjeld for avanserte for fagskolekandidater med et halvt års utdanning på heltid.

I den oppgitte oversikten over utdanningens faginnhold og struktur ser vi ikke at studentene vil kunne tilegne seg de følgende læringsutbyttene under *kunnskaper* som gjelder

- 1) lovgivningsprosessen
- 2) deltakelse i relevante fora og kurs, digitale ressurser og nettverk.
- 3) etikk og hvitvasking.
- 4) eksterne og foretaksinterne funksjoner som har dybdekunnskap i juridiske problemstillinger, og hvordan slike kan bistå i en juridisk problemstilling.

Når det gjelder *ferdighetene* mener vi at den første læringsutbyttebeskrivelsen er på et for avansert nivå. Vi mener at kandidatene kun vil være i stand til å løse enklere juridiske problemstillinger for næringslivet. Dette må komme tydeligere fram.

Under *generell kompetanse* er det vanskelig å se sammenhengen mellom utdanningens faginnhold og læringsutbyttebeskrivelsen nr. 2 om at kandidaten har utviklet en etisk grunnholdning. Også læringsutbyttebeskrivelsen nr. 3 mener vi at kandidatene ikke kan nå gjennom utdanningen, ettersom de kun vil kunne utføre *enklere* juridiske oppgaver.

Videre mener vi at noen av beskrivelsene er for generelle. Det gjelder blant annet den siste beskrivelsen under Ferdigheter: «kan anvende relevante juridiske verktøy, metoder og begreper». Her savner vi blant annet informasjon om hva de kan anvende verktøy og metoder til.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.5 Omfang og nivå

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt:

«Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid.»

«For å få akkreditert utdanninger på mindre enn et halvt års omfang må fagskolen fra før tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer som det er uteksaminert kandidater fra minst to år.»

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning. Fagskoleutdanningen skal imøtekomme behovet for kvalifisert arbeidskraft i samfunnet, jf. også fagskoleloven § 4 andre avsnitt. I noen tilfeller kan kompetansebehovet dekkes med kortere utdanninger. Det følger derfor av fagskolelovens § 4 a andre avsnitt at fagskoler kan tilby utdanninger av et mindre omfang enn et halvt år. Fagskolene har følgelig mulighet til å etablere kortere vitnemålgivende utdanninger, under forutsetning av at kravene til utdanningens kvalitet opprettholdes og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR.

Det følger av fagskoleloven § 4 a andre avsnitt at to krav må være oppfylt for at fagskolen skal få akkreditert en utdanning på mindre enn et halvt års omfang. For det første kreves det at fagskolen fra før må tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer. Dette kravet skal sikre at fagskolene har en solid styringsordning, et reglement og system for kvalitetssikring. For det andre stilles det krav om at fagskolen må ha uteksaminert kandidater i minst to år. En akkreditering som ikke har ført til uteksaminerte studenter sier lite om fagskolens evne til å drive forsvarlig, fordi akkrediteringen gis basert på planer.

Det er videre et krav at utdanningens læringsutbytte er i samsvar med NKR, og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning.

NOKUT har adgang til å akkreditere utdanninger på opptil 180 studiepoeng, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt første setning. Vilåret for å få behandlet søknad om utdanning på over 120 studiepoeng er at et slikt omfang er nødvendig ut fra internasjonale krav til yrkesutøvelse, særlige krav til sertifisering eller autorisasjon, eller særlige krav i lov- og regelverk, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt andre setning.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens omfang og nivå er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden et omfang på 30 studiepoeng, og ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med NKR, nivå 5.1. Utdanningen er på 30 studiepoeng, som er innenfor kravene til fagskoleutdannings omfang.

Vi mener for øvrig at utdanningens innhold og læringsutbytte ikke er mulig å nå innenfor det oppgitte omfanget (30 studiepoeng), se kapittel 2.4 om overordnet læringsutbyttebeskrivelse.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt:

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning.

Det som kreves er at fagskoleutdanningen er «i tråd med» det relevante internasjonale regelverket. En alminnelig språklig forståelse av «i tråd med» tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.7 Opptakskrav

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning:

«Kvalifisering for opptak

(1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse.

(4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen.

(5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger.

Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første ledd at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene, er det fagskolene selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene de tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, men skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften.

Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, (det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak). Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes hvorvidt det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt.

Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som «dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell utdanning». Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter følgelig en tilsvarende kompetanse.

I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt.

Det følger av fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt at fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. Det ligger i «relevante» opptakskrav at det kreves at det spesielle opptakskravet har en viss relevans for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes «krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger», jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende i den forstand at fagskolen ikke har anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Videre må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges dersom fagskoleutdanningen har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, jf. fagskoleforskriften § 18.

I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at fagskolens bestemmelser om opptak på bakgrunn av realkompetanse ikke er i tråd med fagskoleforskriften § 7.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden følgende opptakskrav til utdanningen: «fullført og bestått videregående utdanning, herunder generell studiekompetanse». Dere oppgir også at søkere med realkompetanse kan tas opp, og dere skriver:

«For å bli realkompetansevurdert må søkeren fylle 23 år i opptaksåret. Her vurderes annen norsk eller utenlandsk utdanning, arbeidserfaring og kurs som kan være relevant. Annen erfaring som for eksempel tillitsverv og annen kompetanse fra organisasjonsarbeid og fritidsaktiviteter kan også være relevant. Søkere må kunne dokumentere norskkunnskaper på minimum nivå B1.»

Videre har dere oppgitt hva slags arbeidserfaring, kurs/utdanning eller «annet» som kan anses som relevant realkompetanse, for eksempel «Ledelse alle kategorier og bransjer».

I søknadsskjemaet har dere også oppgitt følgende begrunnelse for at dere mener utdanningen ligger på nivå over videregående opplæring:

«Skolen har vurdert hvorvidt fagskoleutdanningen Juss for næringslivet bygger på videregående opplæring. Konklusjonen er at det er elementer i studiespesialisering som kan være nyttig uten at dette anses som konkret nok til at skolen kan bygge videre på dette i fagskoleutdanningen. Utdanningen Juss for næringslivet har fokus på selskaps- og forretningsjuss, altså områder som i hovedsak ligger utenfor det som er dekket av den videregående opplæringen. Skolen har derfor konkludert med at en påbygning eller videreføring ikke er relevant da hovedområdene ikke er representert i konkrete utdanningsprogram i videregående opplæring.

Opplægg for, emnesammensetning og gjennomføring for utdanningen bygger derfor på den generelle kompetansen og modenheten som elevene har ved avsluttet videregående opplæring.»

Vurdering

Vi har vurdert opptakskravet i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Vår vurdering er at en fagskoleutdanning i juss for næringslivet ikke bygger på et bestemt fagbrev eller utdanningsprogram fra videregående opplæring, men at det vil være mulig for søkere fra alle videregående retninger å fullføre utdanningen (forutsatt at dere gjør endringer i utdanningens læringsutbytte og eventuelt omfang, som beskrevet i kapittel 2.4 og 2.5). Vi vurderer derfor at det generelle opptakskravet er i tråd med regelverket.

Bestemmelsen om realkompetanse må imidlertid presiseres. Det er mulig for søkere som har fylt 23 år å få opptak på grunnlag av realkompetanse. Det går ikke fram av beskrivelsen deres at realkompetansen skal tilsvare det generelle opptakskravet. Dere har listet opp hva som er relevant realkompetanse, og det ser ut til at dere har stilt strengere krav til realkompetansesøkerne enn til de øvrige søkerne, og det er det ikke anledning til. Regelverket åpner ikke for at fagskoler kan stille krav om erfaring fra visse yrker for at søkere skal kunne få sin kompetanse vurdert, ettersom realkompetanse kan oppnås på flere måter, jf. fagskoleforskriften § 2 andre avsnitt. Dere må tydeliggjøre at punktlistene under «Relevant realkompetanse – arbeidserfaring innenfor» kun er *eksempler* på realkompetanse som kan være relevant for å dokumentere at man har tilsvarende kompetanse som fullført og bestått videregående opplæring. Erfaring fra ledelse og så videre kan altså ikke stilles som et vilkår for å få vurdert en søknad om opptak på bakgrunn av realkompetanse.

Samlet sett viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.8 Politiattest

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt:

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.»

Etter ordlyden oppstiller bestemmelsen en plikt for fagskolen til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene.

I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden. Fagskolene kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene dersom de senere i utdanningsløpet skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor vedkommende vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted.

Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige.

I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med «praksisstudier» legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som «kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fag-person på praksisstedet er veileder.»

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Skikkethetsvurdering

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt:

«Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. (...)

Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen.»

Fra fagskoleforskriften § 26:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanning ved akkreditering av fagskoleutdanning. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning.

Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første punktum. Det følger av § 26 andre setning at vurderingstemaet er om det er en fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner.

I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan foreligge der studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i læringssituasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer.

Dersom studenter kan utgjøre en slik fare må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en

student er skikket for yrket, kan foretas innenfor formatet på utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet.

Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10 Fagmiljø og sensorer

2.10.1 Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen – størrelse og kravspesifikasjon

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og tredje avsnitt:

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring.»

«Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning.»

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger.

Bestemmelsens første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart, og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Videre stilles det konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering med videre. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Videre bør fagmiljøets størrelse være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet.

I tillegg til det overordnede kravet er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant

utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at fagmiljøets kompetanse ikke står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og tredje avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden åtte ansatte som vil bidra til læringsaktiviteter i utdanningen når den er i full drift. Disse bidrar med til sammen ett årsverk. 0,3 av dette årsverket er fast ansatte. Videre har dere oppgitt at det er 15 heltidsekvivalenter av studenter som vil være i utdanning samtidig når utdanningen er i full drift.

Dere har levert et dokument hvor dere har fastsatt egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Dere har beskrevet hvilken kompetanse faglærerne må ha for de ulike emnene. For fem av emnene krever dere «bachelor i rettsvitenskap». For de to siste emnene er kravet «Minimum bachelor i rettsvitenskap, siviløkonom, autorisert regnskapsfører eller statsautorisert revisor». I tillegg har dere presisert hva slags yrkeserfaring dere krever av faglærerne i de ulike emnene, for eksempel «Arbeidserfaring som praktiserende advokat/jurist med avtalerett som spesialfelt og/eller erfaring fra avtale- og kjøpsrett i næringslivet». Videre skriver dere at en eller flere personer skal ha «relevant utdanningsfaglig kompetanse. Samtlige skal ha tilstrekkelig og relevant digital kompetanse. I tillegg skal enten utdanningsfaglig ansvarlig eller minst en person i fagmiljøet ha formell nettpedagogisk kompetanse.»

I dokumentet har dere også stilt krav som gjelder fagmiljøets størrelse: «For klasseromsundervisning/samlinger kan det maksimum være 25 studenter per lærer. For nettundervisning er grensen satt til 30 studenter.»

Dokumentet om kompetansekrav inneholder også krav til den faglige ansvarliges kompetanse: «Minimum fagskole innenfor utdanningens egenart og faglig innhold». Videre stiller dere følgende krav til den utdanningsfaglige ansvarliges kompetanse: «pedagogisk seminar, praktisk-pedagogisk utdanning eller lignende, og eventuell annen kompetanse som fremmer studentenes læring».

Dere har også lastet opp en oversikt over fagmiljøet, hvor dere har oppgitt navngitte personer som dere planlegger at skal undervise i utdanningen.

Vurdering

Vår vurdering er at kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse i all hovedsak er relevante for utdanningen, både for innholdet og undervisningsformen. Det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå og relevant utdanningsfaglig kompetanse for både nettbasert og stedbasert gjennomføring. Oversikten over fagmiljøet viser også at det er flere i fagmiljøet med oppdatert relevant yrkeserfaring.

Dere har oppgitt krav til arbeidserfaring for alle stillingene, og vi vurderer at dere oppfyller deres egne krav til kompetanse i fagmiljøet når vi sammenligner kravene med kompetansen dere har beskrevet i oversikten over fagmiljøet.

Vi mener imidlertid at kravet dere har satt til å undervise i emnet «Selskapsrett» er for lavt. Dere stiller krav om «Minimum bachelor i rettsvitenskap, siviløkonom, autorisert regnskapsfører eller statsautorisert revisor». Vi vurderer at den som skal undervise i emnet må ha utdanning i rettsvitenskap på minimum bachelornivå. Siviløkonom, autorisert regnskapsfører eller statsautorisert revisor anser vi ikke for å være tilstrekkelig.

Når det gjelder fagmiljøets størrelse vurderer vi at det er tilstrekkelig at det består av ett årsverk fordelt på åtte personer, sett opp mot antallet studenter.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.10.2 Den utdanningsfaglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha en utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

Det stilles krav om at utdanningen må ha en utdanningsfaglig ansvarlig som har utdanningsfaglig utdanning og som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring. Kravet må ses i sammenheng med kravet i bestemmelsens første avsnitt om at noen i fagmiljøet skal ha «utdanningsfaglig kompetanse».

Kravet i § 2-3 annet avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har «utdanningsfaglig utdanning». Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av «utdanningsfaglig kompetanse» i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er følgelig ikke tilstrekkelig med kun utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid, eller lignende.

Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt.

Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglige ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en utdanningsfaglig ansvarlig med relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at den utdanningsfaglige ansvarlige har følgende utdanningsfaglige kompetanse:

- Voksenpedagogikk (fra HiT/NKI 2015)
- Smart læring / nettpedagogikk (fra NTNU 2016)
- Lang undervisningserfaring og undervisningsledererfaring

Dere har også oppgitt at dere planlegger at den utdanningsfaglige ansvarlige skal ha ansvar for utdanningen *Microsoft 365 App Maker and Administrator* som dere har søkt om akkreditering av.

Vurdering

Vår vurdering er at den utdanningsfaglige ansvarlige har utdanning som er relevant for rollen, både for den stedbaserte og den nettbaserte gjennomføringen av utdanningen, i og med at personen har både høyere utdanning i voksenpedagogikk og nettpedagogikk.

Vi vurderer også at dere har sannsynliggjort at vedkommende har tilstrekkelig kapasitet til å utføre arbeidet, ettersom vedkommende kun er utdanningsfaglig ansvarlig for én annen utdanning (hvis denne blir akkreditert).

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.3 Den faglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.»

Det stilles krav til at utdanningens faglige ansvarlige skal ha en bestemt utdanning, og utdanningen må være relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Sistnevnte er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglige ansvarlige. Den faglige ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som faglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen, at faglig ansvarlig har utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og at vedkommende er tilsatt i minimum 50 prosent stilling, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadskjemaet skriver dere at den faglige ansvarlig ved skolen er ansatt i 100 prosent stilling. Vedkommende har blant annet følgende relevante faglige kompetanse:

- Siviløkonom Fordypning i markedsføring
- Årsenhet i juridiske fag

Vurdering

Vår vurdering er at høyere utdanning som siviløkonom med fordypning i markedsføring og årsenhet i juridiske fag er relevant formell utdanning for rollen som faglig ansvarlig, forutsatt at det finnes andre personer med minimum bachelor i rettsvitenskap i fagmiljøet. (Se vår vurdering i kapittel 2.10.1 om fagmiljøets kompetanse.)

Personen er ansatt i 100 prosent stilling, og vi vurderer at det er mer enn minstekravet på 50 prosent stilling.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.4 Sensorenes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5:

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilken kompetanse sensorene skal ha. Det sentrale er at sensorene har en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste punktum.

Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensuroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at dere ikke har sikret at sensorene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet i emnet eller utdanningen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at sensorene har

- *faglig kompetanse etter samme kravspesifikasjon som for lærerne i det enkelte emne - dette for å sikre at de har kompetanse til å vurdere om kandidaten har oppnådd læringsutbyttene relatert til den eksamen som sensureres*
- *skal ha kunnskap om studieplan, opplegg og læringsutbytter slik at de kan sikre likebehandling og vurdering av kandidatens prestasjoner på en upartisk og faglig betryggende måte*
- *skal ved vurdering av tverrfaglige prestasjoner ha kompetanse som samlet tilsvarer lærerne i emnene vurderingen skal dekke*

Dere har også levert en kravspesifikasjon hvor dette er konkretisert. Der går det fram at sensorene også skal ha «Relevant arbeidserfaring innenfor emnet/emnene» og «Digital kompetanse på læringsplattform og digitale ressurser knyttet til denne som sikrer effektiv og korrekt sensur».

Vurdering

Vår vurdering er at sensorene vil ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere studentenes læringsutbytte i de fleste emnene, når de har tilsvarende kompetanse som fagpersonene som underviser i de ulike emnene. Unntaket er emnet «Selskapsrett». Her har dere oppgitt at sensor kan være «autorisert regnskapsfører». Vi mener det er nødvendig at underviser og sensor minimum har bachelor i rettsvitenskap, for å kunne vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for dette emnet, (som vi har kommentert i kapittel 2.10.1 om fagmiljøets kompetanse). Vi vurderer at man risikerer at studentene uteksamineres uten nødvendig juridisk kunnskap innenfor dette emnet, hvis sensor og underviser ikke er jurister.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.10.5 Praksisveiledernes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4:

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

Bestemmelsen oppstiller krav til de eksterne praksisveilederne. Kravet er bare relevant for utdanninger med praksis. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3.

Med «ekstern praksisveileder» forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Videre skal praksisveilederen vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser hentet fra søknadsskjema

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om juridiske begreper, rettskilder og lovgivningsprosessen, samt kjennskap til juridisk metode
- har innsikt i lovverket som regulerer juridiske problemstillinger for næringslivet
- har kunnskap om selskapsformer og juridiske krav til selskapsadministrasjon
- har kunnskap om krav til etablering og drift av aksjeselskaper, herunder styrets funksjon, selskapets forpliktelser og rettsevne, opphør og erstatningsansvar
- har kunnskap om kontrakts- og kjøpsrett
- har kunnskap om kravene til regnskap og rapportering herunder årsregnskap, skatt, MVA samt revisors rolle og ansvar
- har kunnskap om konkurs og konkursprosess
- har kunnskap om pant, inkasso og tvangfullbyrdelse
- har kunnskap om sentrale rettsregler for arbeidsrett
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innenfor næringslivsjuss gjennom deltakelse i relevante fora og kurs, digitale ressurser og nettverk
- forstår næringslivets betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv, herunder etisk verdigrunnlag, hvitvasking, varsling, bærekraft og GDPR
- har kunnskap om eksterne og foretaksinterne funksjoner som har dybdekunnskap i juridiske problemstillinger, og hvordan slike kan bistå i en juridisk problemstilling

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende relevant juridisk kunnskap for å løse teoretiske og praktiske juridiske problemstillinger i næringslivet
- kan anvende lover og forskrifter i sitt daglige arbeid innenfor næringslivet
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en juridisk problemstilling
- kan kartlegge en situasjon og identifisere juridiske problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak
- kan anvende relevante juridiske verktøy, metoder og begreper

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for etiske prinsipper for selskaper
- har utviklet en etisk grunnholdning i arbeidssituasjon med juridisk grensesnitt
- kan utføre juridiske oppgaver iht. lov- og regelverket etter utvalgte målgruppers behov
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, internt og eksternt
- kan utvikle arbeidsmetoder som ivaretar juridiske hensyn på en effektiv og sikker måte

Vedlegg 2: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal avgi rapport med anbefalinger om vedtak til NOKUT, jf. fagskoleforskriften § 46. NOKUT har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

- **Førsteamanuensis Olga Gjerald, Universitetet i Stavanger (panelleder)** Olga Gjerald er førsteamanuensis i serviceledelse ved Norsk hotellhøgskole, UiS. Hun avla sin ph.d. ved UiS i 2010 med avhandlingen «Basic assumptions of service employees: Influence on employee job outcomes». Gjerald har mastergrad i reiseliv fra Høgskolen i Finnmark, samt årsstudium I markedsføring fra Høgskolen i Harstad, i tillegg til en høyere utdanning innen pedagogikk og språkvitenskap fra Murmansk. Før Gjerald gikk over til academia, arbeidet hun i reise og hotellbransjen i en årrekke, som vert, guide, tolk, prosjektkoordinator og salgs og markedsansvarlig. Gjerald har erfaring som sakkyndig for NOKUT. Hun leder dette panelet.
- **Studentrepresentant, Tom Alexander Østensen, hovedstyremedlem i ONF** Tom Alexander Østensen er hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter, ONF. Østensen har bakgrunn som møbelsnekker, og har studert *Bygg* ved Fagskolen i Hordaland (uteksaminert våren 2021). Østensen har mye erfaring med å jobbe for studentenes interesser gjennom velferdsarbeid og studentpolitikk i Vestland fylke.
- **CVO og co-funder, Knut Wien, Startup Norway** Wien har en bachelor i Business og produktutvikling, og en mastergrad i entreprenørskap fra NTNU. Han har lang erfaring med entreprenørskap, og har bred kompetanse som omfatter både prosjektledelse, ledelse på toppnivå, ledelse i ressurseffektiv verdiskapning og sirkulær næringsaktivitet og entreprenørskap. Wien har etter endt utdanning blant annet vært med på å starte nettsiden classmate.no, samt Angel Challenge AS, hvor han har arbeidet med gründere. I de senere årene har han vært med å bygge opp og drifte Startup Norway. Dette er en nettverks og læringsarena for entreprenører, hvor de kan arbeide og treffe andre gründere. Startup Norway samarbeider med blant annet Innovasjon Norge, Telia, Smart Innovation Norway, med flere andre.

I tillegg har NOKUT innhentet en uttalelse fra en sakkyndig fagperson:

- **Jon Aga, høgskolelektor ved Politihøgskolen** Aga var med å lage et system for obligatorisk årlig opplæring for alle etterforskere og etterforskningsledere i Norge og arbeider nå med å følge opp systemet. Ved Politihøgskolen er han også sensor på studiet Videregående etterforskning (VEF), og bistår med undervisning blant annet på studiet Videreutdanning for politiets påtalejurister. Han har arbeidet med strafferett siden han tok embetseksamen ved juridisk fakultet i Oslo i 1998. Dette

arbeidet er i hovedsak utført som påtalejurist i Øst politidistrikt, blant annet som leder av økoteamet i daværende Østfold politidistrikt og ved daværende Follo politidistrikt. Han har også arbeidet som advokat i et mellomstort firma, der han hovedsakelig arbeidet med sivil-juss knyttet til fast eiendom. Som jusstudent hadde Aga en rekke tillitsverv, blant annet som leder av juridisk studentutvalg, og som medlem av fakultetsrådet ved juridisk fakultet i Oslo. Aga er også tidligere benyttet som sakkyndig for NOKUT.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

